

Кінець газової ери: Росія втратила європейський ринок і відкотилася на 50 років назад

ВІЙНА **СТАТТІ** **ФІНАНСИ**

31 Грудня, 2025

Автор **Klinova Vladislava**

Енергетичний крах Кремля: експорт газу до Європи провалився до рівня сімдесятих років

Експорт російського трубопровідного газу до європейських країн продемонстрував стрімке падіння на 44% за підсумками 2025 року. Згідно з даними [Reuters](#), поточні обсяги поставок повернулися до показників півстолітньої давності, що є абсолютним мінімумом з часів розбудови першої радянської газотранспортної інфраструктури в 70-х роках, інформує [Завтра.UA](#). Таке скорочення стало результатом закриття транзитного коридору через Україну та системних зусиль Євросоюзу щодо повної ліквідації енергетичної залежності від РФ.

Стратегія ЄС та історичний контекст

Європейський Союз офіційно підтвердив намір повністю припинити імпорту газу з Росії до кінця 2027 року. Цей крок є частиною стратегії зі зменшення енергетичної залежності від Москви та обмеження доходів, які спрямовуються на фінансування військових дій в Україні.

Варто зазначити, що тривалий час Європа була ключовим джерелом бюджетних надходжень для Росії. Мережа трубопроводів, закладена ще за часів Радянського Союзу у 1960-х та 1970-х роках, забезпечувала пікові обсяги експорту на рівні 175-180 мільярдів кубічних метрів на рік у 2018-2019 роках. Тоді ці поставки приносили десятки мільярдів доларів доходу Газпрому та російській державі.

Наслідки завершення транзитної угоди з Україною

Цього року обсяги поставок Газпрому впали до 18 мільярдів кубометрів. Для порівняння, у 1975 році СРСР постачав до Європи 19,3 мільярда кубометрів. Основним чинником різкого скорочення у 2025 році стало рішення України не продовжувати п'ятирічну угоду про транзит газу, термін дії якої закінчився 1 січня.

Наразі єдиним робочим маршрутом для трубопровідного газу залишається підводний трубопровід Турецький потік. Через нього паливо продовжують отримувати Сербія, Угорщина та Словаччина. Водночас Росія намагається компенсувати втрати за допомогою зрідженого природного газу, залишаючись другим після США постачальником ЗПГ до Європейського Союзу.

Динаміка поставок через Турецький потік

Незважаючи на загальне падіння показників експорту, експлуатація турецького маршруту продемонструвала певне зростання. У грудні поставки через Турецький потік зросли на 12,9% порівняно з груднем попереднього року, досягнувши близько 56 мільйонів кубічних метрів на день. Загалом за 2025 рік експорт через цей трубопровід збільшився на 7% порівняно з 16,8 мільярда кубометрів у 2024 році.

Проте ці локальні успіхи не здатні перекрити загальні втрати від закриття українського напрямку, який разом із турецьким у 2024 році забезпечував 32 мільярди кубометрів експорту. Газпром наразі утримується від офіційних коментарів щодо критичного падіння показників.

Раніше стало відомо про [чорне Різдво в Темрюку та Оренбурзі: спецпризначенці СБУ перекрили нафтогазовий кран росії](#).

